

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

ב) [צ"ל דתמן:] ג) [לעיל מב:] א) [לקמן מד:] ד) [צ"ל ותנן:] ה) [לעיל מ:] ו) [סס:] ז) שבת קלא:] ח) ג"ט סס:] ט) [ועיי' חוסי' ר"ה טו:] י) ד"ה שמא ומוס' מגילה ז': ד"ה ועדינה ומוס' צ"ה י"ח. ד"ה שמא:] י"ז צ"ל לרבי אבא, ט) [ועיי' חוסי' פסחים נא:] ד"ה כגון:] ט"ז [צ"ל ומשנה:] מ) [לעיל כח:]

ויעבירנו ארבע אמוס זרה"ר. הוא הדין דמני למימר ויוציא מרשות היחיד לרשות הרבים אלא שברוב מקומות ועיניים אמרינן יש לחוש להעצרת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח בכרמלית או בקרפף או בגינה דאין כאן איסור הוצאה דאורייתא ויש כאן איסור העצרה זרה"ר או הגזיזה על פטור משום הוצאה אם לא עמד לפוש צינתיים כדאמרינן במסכת שבת (דף ה:) **הא תקינו ליה רבנן ליעטלו צביטו.** כדקתני מתניתין המקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל צביטו ומתוך שלא התרת לו אלא צביטו זכור הוא ולא אחי לפוקי: **אלא ראשון.** דחשונה נטילתו דאפי' בגבולין חיבי לא גזרו ציה רבנן לא בגבולין ולא במקדש אצל שאר הימים שאינו מן הדירה וגזרו ציה רבנן משום חומרא דשבת אף במקדש. ואם תאמר נמאלו צ"ד מתנין לעקור דצר מן התורה הא ארבע צביטות (דף ט): ושנינן שז' ואל תעשה שאני: אי הכי. משום דאיתיה בגבולין לא גזרו ציה: **האי דאידנא נמי.** לידחי ציט' ראשון את השבת: **לא ידעינן בקביעה דירחא.**

ויעבירנו ארבע אמות ברשות הרבים והיינו טעמא דשופר והיינו טעמא דמגילה אי הכי יום ראשון נמי ראשון הא תקינו ליה רבנן בביתו התינוח אחר תקנה קודם תקנה מאי איכא למימר אלא "ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין לא גזרו בהו רבנן הנך דליתנהו מן התורה בגבולין גזרו בהו רבנן אי הכי האידנא נמי בגבולין לא ידעינן בקביועא דירחא אינהו דידעי בקביועא דירחא לידחו אין הכי נמי (דחגי) חדא צ' ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת צ' כל העם מוליכין את לולביהן להר הבית צ' (ותניא) אידך צ' לבית הכנסת שמע מוניה כאן בזמן שבת המקדש קיים כאן בזמן שאין בית המקדש קיים שמע מוניה דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן דתניא צ' ולקחתם שתהא לקיחה ביד כל אחד ואחד לכם משלכם להוציא את השאול ואת הגזול ביום ואפילו בשבת צ' (ראשון אפי' בגבולין הראשון מלמד שאינו דוחה אלא יום טוב הראשון בלבד אמר מר ביום ואפילו בשבת מכרי טלטול בעלמא הוא איצטרך קרא למושרי טלטול אמר רבא לא נצרכא אלא למושרי לולב ואליבא דהאי תנא דתניא לולב וכל מבשריו דרוחין את השבת דברי ר' אליעזר מ"ט דר' אליעזר אמר קרא ביום ואפי' בשבת ורבנן האי ביום מאי עבדי ליה מיבעי ליה ביום ולא בלילה ור' אליעזר ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מסיפא דקרא ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים ימים ולא לילות ורבנן אי מהתם הוה אמינא לילף ימים ימים מסוכה מה להלן ימים ואפי' לילות אף כאן נמי ימים ואפי' לילות וסוכה גופה מגלן צ' דת"ר צ' בסוכות תשבו שבעת ימים ימים ואפי' לילות אתא אומר ימים ואפי' לילות או אינו אלא ימים ולא לילות ודין הוא נאמר כאן ימים צ' ונאמר בלולב ימים מה להלן ימים ולא לילות או כלך לדרך זו נאמר כאן ימים ונאמר צ' במלואים ימים מה להלן ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפי' לילות גראה למי דומה דנין דבר שמצותו כל היום מדבר שמצותו כל היום ואל יוכיח דבר שמצותו שעה אחת או כלך לדרך זו דנין דבר שמצותו לדורות ויכוחו מלואים שאין גוהגין לדורות ת"ל

ויעבירנו ארבע אמות ברה"ר. ה"ה דמני למימר ויוציאו מרה"י לרה"ר אלא שברוב מקומות ועיניים אמרינן דיש לחוש להעצרת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח בכרמלית או בקרפף או בגינה דאין כאן איסור הוצאה מדאורייתא ויש כאן איסור העצרה זרה"ר או אם הגזיזה על מנת ליעטלו ולא להוציא ונמלך עליו להוציא פטור אם לא עמד לפוש צינתיים כדאמרינן בפ"ק דשבת (דף ה:) **קך פ' צקונט'** וטעם זה לא יתכן דגבי העצרה נמי אם מתחילה נטלו על מנת שלא להעצרו ארבע אמות אע"פ שהעצרו אחרי כן לא מייטיב אם לא עמד לפוש צינתיים צ' וטעם ראשון נראה אי נמי מרה"י לרה"ר אית להו היכרח וליכא למיגזר אצל זרה"ר וזמנין דלאו אדעתיה ומעביר ארבע אמות צ' **הא תקינו רבנן ליציול בביתו.** כדקתני מתניתין ומתוך שלא התרת לו אלא צביטו זכור הוא ולא אחי לפוקי וכי תימא א"כ לתקנו נמי כל שצעה צביטו כשחל צצבת יודע הגמרא דמהני קצת הואיל דראשון דאורייתא: **לא ידעינן בקביעה דירחא.** ורשמיא אין ליריחו דידעי בקביעה ובפירקון תנן כל העם מוליכין להר הבית, ש"מ בזמן שבת המקדש קיים היו מוליכין ולוביהו להר הבית, אחר שחבר בית המקדש היו מוליכין לבית הכנסת. ונראה תנן לא אידחי צ' וזמנין דהא מקשינן לקמן, ושנינן דהא אידחי צ' ומאי דאידחי בזמן שבת המקדש קיים ולא קשיא, במקדש ברה"ר הבית ובגבולין ובשאר המדינות בכנסת, ותירוחו בזמן ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן. דתניא ולקחתם כל אחד ואחד לכם משלכם, להוציא השאול והגזול ביום ואפי' בשבת, לאיתורי משרי לולב ואליבא דר' אליעזר, ביום למעוט לילות אליבא דרבנן, אבל לולב לא איצטרך קרא למישרי טלטול. ראשון ואפילו בגבולין. הראשון שאינו דוחה אלא אותו יום הראשון בלבד. סוכה שנוהגת בלילות כבימים מנא לן.

רבינו חננאל

ויעבירנו ד' אמות ברשות הרבים והיינו טעמא דשופר והיינו טעמא דמגילה ואקשנין אי הכי ניגזרו אפי' יום טוב ראשון, ושנינן יום טוב ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין, לא גזרו רבנן בביתו, אבל הכי דאיתיה מן התורה בגבולין, גזרו רבנן ליעטלו בביתו. ואקשנין אי הכי דאיתיה מן התורה בגבולין, האידנא נידחי ליעטלו בביתו. ודחינן לא ידעינן בקביעה דירחא, ומסיפא לא דחינן שבת. בית הוות' דידעי בקביעה דירחא לידחי. ושנינן אין ליריחו דידעי בקביעה וליריחו דידעי בקביעה דירחא איתיה מן התורה בגבולין מנא לן. דתניא ולקחתם כל אחד ואחד לכם משלכם, להוציא השאול והגזול ביום ואפי' בשבת, לאיתורי משרי לולב ואליבא דר' אליעזר, ביום למעוט לילות אליבא דרבנן, אבל לולב לא איצטרך קרא למישרי טלטול. ראשון ואפילו בגבולין. הראשון שאינו דוחה אלא אותו יום הראשון בלבד. סוכה שנוהגת בלילות כבימים מנא לן.

תורה אור השלם
1. ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדור כפפת הקרים וענף עץ עבת וערבי ופני נחל ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים: ויקרא כג מ בספת השבוע שבעת ימים כל האדמה בישאל ישובו שבת: ויקרא כג מב ופתח אהל מועד תשבו יקום וילך ושבועת ימים ששבתם את משמרת ה' ולא תמותו בן כן צריחתי: ויקרא ח לה

הגהות הבי"ח

ב) גמ' ראשון אפילו בגבולין הראשון. כיצ' ובפסחים דף ה מוקי זה ללימוד אחי: (ג) שם חמה אומר ימים ואפילו לילות או אינו אלא ימים ולא לילות ודין הוא נאמר כאן ימים ונאמר במלואים ימים מה להלן ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפילו לילות או כלך לדרך זו נאמר כאן ימים ונאמר להלן ימים מה להלן ימים ולא לילות אף כאן ימים ולא לילות נראה לני דומה דנין דבר כצ"ל: (א) רש"י ד"ה אינהו וכו' על פי הראיה:

גליון הש"ס

תוב' ד"ה ויעבירו וכ' ובעק ראשון נראה. עיין עיבורין קכ' ע"כ מוס' ד"ה סכא חילון:

מוסף רש"י

אמר קרא ביום ואפילו בשבת. מנאלה חייב בראשון, לדרשא אתא בכל יום שהו ראשון לתג (שבת קלא):

מדבר שמצותו לדורות ואל

בהמ"ק המתקין רבי יוחנן בן זכאי שהיה מוקעין בכ"מ שיש צו צ"ד ולולב לא אישתרי כלל כדמסקי' לקמן וי"ל דשופר שהו לעלות זכרון של ישראל לאציהם שבשמים לא רזו לנטול לגמרי וכיון דבחד צ"ד תקנו תקנו בכל מקום שיש צו צ"ד אע"פ שבזמן הצית לא היה אלא במקדש דוקא ועוד דבדין הוא לולב יהא דוחה בגבולין יותר משופר דזר"ה ללא ידעי קביעות החודש אלא צירושלים אצל י"ט ראשון לולב היה ידוע אף בגבולין: **הראשון** מ'מאד שאינו דוחה **א"א י"ט ראשון.** מיימורא דה"א קא דריש דה"א מיעוטא הוא כלומר בראשון לחודיה הוא דצו ציוס וצפ' גיד הנשה (חולין ד' טא). דרש היך המיומנת שצריך למעוטי שמאל וכן העולה עולה ראשונה (פסחים ד' נא): וזמנין דאיתיה ה"א לרבות כדאמרינן לעיל צסוף פרק הישן (ד' נא): גבי תוספת עניוי דיוס הכפורים האזרח לרבות את הנשים וגבי סוכה האזרח לרבות את הגרים כל אחד לפי עניינו: ו**סוכה** גופה מנא. דאי משום תשבו ענין מדורו מה דירה צין ציוס צין צלילה דמהאי טעמא הוה מרצינן ט' נשים מה דירה איש ואשתו אי לאו משום הלכתא שאני הכא דמעטיה קרא כהדיא לילות דשצעת ימים משמע ימים ולא לילות דשצעת ימים מיהו למאי דקאמרינן נראה למי דומה קשה:

תשבו

תשבו

